

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

NGUYỄN THI MAI LINH

**ISRAEL - MÔ HÌNH QUỐC GIA KHỞI NGHIỆP
VÀ KINH NGHIỆM VỚI VIỆT NAM**

Ngành: Địa lí học

Mã ngành: 8.31.05.01

LUẬN VĂN THẠC SĨ ĐỊA LÍ HỌC

Người hướng dẫn khoa học: TS. VŨ NHƯ VÂN

THÁI NGUYÊN - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan và chịu trách nhiệm về các kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực và chưa từng được công bố trong bất kì một công trình nào khác. Các nguồn tài liệu tham khảo được trích dẫn đầy đủ với độ tin cậy cao và được kiểm tra bằng TURNITIN với điểm 14%.

Thái Nguyên, 17 / 04 / 2019

Tác giả

Nguyễn Thị Mai Linh

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin trân trọng cảm ơn sự giúp đỡ tận tình của TS. Vũ Như Vân cán bộ hướng dẫn. Tôi cũng xin bày tỏ sự cảm ơn tới BGH Trường ĐHSP - ĐH Thái Nguyên. Cùng các thầy, cô giáo trong Khoa Địa lí, phòng Đào tạo đã giúp đỡ, dạy bảo tôi trong quá trình học tập, nghiên cứu.

Cuối cùng tôi xin cảm ơn gia đình, bạn bè và đồng nghiệp đã động viên và tạo điều kiện giúp đỡ tôi để tôi hoàn thành tốt đề tài này.

Tôi xin trân trọng cảm ơn!

MỤC LỤC

Lời cam đoan	i
Lời cảm ơn.....	ii
Mục lục	iii
Danh mục các từ viết tắt	iv
Danh mục các bảng, hình	v
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài.....	1
2. Mục tiêu, nhiệm vụ và giới hạn nghiên cứu	2
3. Quan điểm và phương pháp nghiên cứu.....	3
4. Khái quát lịch sử nghiên cứu đề tài	7
5. Những đóng góp của đề tài.....	10
6. Cấu trúc của luận văn	10
7. Từ khóa	10
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN	11
1.1. Cơ sở lý luận.....	11
1.1.1. Khởi nghiệp và đặc điểm của khởi nghiệp	11
1.2. Cơ sở thực tiễn.....	13
1.2.1. Nội hàm khái niệm Quốc gia khởi nghiệp.....	13
1.2.2. Cấu thành của một hệ sinh thái khởi nghiệp sáng tạo gồm một số thành phần cơ bản là:	14
1.2.3. Hệ thống chỉ tiêu khởi nghiệp	15
1.3. Quan điểm và cách tiếp cận nghiên cứu	16
1.3.1. Tính đặc thù trong nghiên cứu một vấn đề xã hội.....	16
1.3.2. Tiếp cận kép trong nghiên cứu	18
1.4. Nghiên cứu MHQGKN trong điều kiện CMCN 4.0	19
1.4.1. Mô hình / Khung nhận thức.....	19
1.4.2. Hành động chuyển đổi trong tư duy.....	20

1.4.3. Hành động cụ thể.....	24
Tiểu kết Chương 1	26
Chương 2: NHẬN DẠNG MÔ HÌNH QUỐC GIA KHỞI NGHIỆP	
ISRAEL	27
2.1. Khái quát về lãnh thổ và môi trường địa lí ISRAEL.....	27
2.2. Dân cư - xã hội	30
2.2.1. Dân cư.....	30
2.2.2. Người Israel - từ góc nhìn tâm thức	34
2.2.3. Israel - từ góc nhìn lịch sử - dân tộc học	36
2.2.4. Sự phát triển kinh tế thần kì: Nguyên nhân và bài học kinh nghiệm quốc gia khởi nghiệp Israel.....	41
2.3. Chiến lược vận dụng kinh nghiệm khởi nghiệp trong điều kiện Việt Nam.....	49
Tiểu kết Chương 2	52
Chương 3: XÂY DỰNG MÔ HÌNH QUỐC GIA KHỞI NGHIỆP VIỆT NAM: ĐỊNH HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP ĐỘT PHÁ	54
3.1. Đánh giá hiện trạng hệ sinh thái khởi nghiệp của Việt Nam	54
3.2. Tạo lập môi trường sinh thái khởi nghiệp ở Việt Nam	58
3.3. Lựa chọn Mô hình quốc gia khởi nghiệp	61
3.3.1. Mô hình khởi nghiệp Tinh gọn.....	61
3.3.2. Tái định nghĩa Quốc gia khởi nghiệp Việt Nam	64
3.4. Một số giải pháp xây dựng hình ảnh của QGKN Việt Nam	67
Tiểu kết Chương 3	69
KẾT LUẬN	70
TÀI LỆU THAM KHẢO	72

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

Chữ viết tắt	Cụm từ đầy đủ
AI	: Trí tuệ nhân tạo
BigData	: Dữ liệu lớn
BigChain	: Chuỗi số lớn / Sổ cái
CMCN 4.0	: Cách mạng công nghiệp lần thứ tư
CN 4.0	: Công nghiệp hóa lần thứ tư
CI	: Chỉ số năng lực sáng tạo
IoT	: Internet kết nối vạn vật
ICT	: Công nghệ thông tin
ID	: Định danh
IIC	: Chỉ số sáng tạo
MHQGKN	: Mô hình quốc gia khởi nghiệp
WEF	: Diễn đàn kinh tế thế giới

DANH MỤC BẢNG, HÌNH

Bảng:

Bảng 2.1. Phân tích SWOT Israel / Việt Nam.....	50
Bảng 3.1. Xếp hạng hệ sinh thái khởi nghiệp ở Việt Nam 2017	56

Hình:

Hình 1.1. Đặc điểm của hoạt động khởi nghiệp	13
Hình 3.1. Tình hình khởi nghiệp ở Việt Nam.....	54
Hình 3.2 Hệ sinh thái khởi nghiệp ở Việt Nam 2017	55
Hình 3.3. Các bước khởi nghiệp: Xây dựng / Đo lường / Đúc kết.....	61

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Câu chuyện phát triển kinh tế thần kì của Israel với “Mô hình quốc gia khởi nghiệp” (MHQGKN) đang lan tỏa mạnh mẽ và truyền cảm hứng cho cộng đồng khởi nghiệp của Việt Nam. Phía Israel cũng trực tiếp tham vấn cho nhiều chiến dịch về khởi nghiệp cho Việt Nam. Israel đã và đang phối hợp chặt chẽ với Chính phủ Việt Nam, với các đơn vị hỗ trợ vườn ươm khởi nghiệp và cả trực tiếp với các startup Việt Nam bằng nhiều hình thức và đã đạt được một số kết quả nhất định. Theo đó, một số những chuyên gia hàng đầu của Israel về khởi nghiệp sang Việt Nam tư vấn chia sẻ kinh nghiệm cho các đơn vị liên quan.

Mới đây nhất, Đại sứ quán Israel và các chuyên gia hưởng ứng tích cực trong sự kiện SURF - sự kiện khởi nghiệp lớn nhất của miền Trung tại Đà Nẵng. Ngoài ra, Israel cũng đã tham gia và đồng tổ chức các hội thảo liên chính phủ hoặc quốc tế về chính sách khởi nghiệp, rồi phải kể đến các cuộc thi sáng tạo khởi nghiệp thường niên, khi người chiến thắng sẽ được mời sang Israel để gặp gỡ, giao lưu với các startup trẻ khắp thế giới cũng như tham quan, tiếp xúc với các đơn vị khởi nghiệp tiêu biểu của Israel.

Việc xây dựng một hệ sinh thái khởi nghiệp không phải là một việc đơn giản có thể làm trong một sớm một chiều, đòi hỏi thời gian, sự kiên nhẫn từ phía Chính phủ cũng như các doanh nghiệp. Israel cũng vậy, để xây dựng được một hệ sinh thái khởi nghiệp sôi động ngay từ những năm 90.

Câu chuyện về ứng dụng tìm đường nổi tiếng Waze (được Google mua lại cách đây 3 năm với giá hơn 1 tỷ USD) là một hình mẫu tiêu biểu về tinh thần khởi nghiệp của Israel. Đây là ứng dụng được phát triển bởi một công ty khởi nghiệp. Một yếu tố thành công khác nằm ở tính cách của người Israel. Người Israel không sợ thất bại, họ sẵn sàng chấp nhận thất bại bởi họ nghĩ đây là cơ hội để học hỏi, rút ra bài học; công ti này đã từng 3 lần thất bại.

Nền kinh tế thần kì của Israel là MHQGKN, theo nghĩa tâm gương và kinh nghiệm, đồng thời là là nguồn cổ vũ lớn đối với Việt Nam. Theo MHQGKN Israel, Việt Nam cần lựa chọn thông minh - tiếp cận sáng tạo trong xây dựng MHQGKN cho riêng mình. Việc nghiên cứu đề tài này sẽ có ý nghĩa thiết thực trong việc chuẩn bị hành trang cho thế hệ trẻ bước vào thị trường lao động một cách sáng tạo và khác biệt. Cảm hứng trước sự thần kì của đất nước Israel, chúng tôi đã thực hiện luận văn thạc sĩ Địa lí học với đề tài: "ISRAEL - MÔ HÌNH QUỐC GIA KHỞI NGHIỆP VÀ KINH NGHIỆM VỚI VIỆT NAM".

2. Mục tiêu, nhiệm vụ và giới hạn nghiên cứu

2.1. Mục tiêu nghiên cứu

Trên cơ sở nghiên cứu cơ sở lí luận và thực tiễn về quốc gia khởi nghiệp, phân tích những thành công mô hình quốc gia khởi nghiệp của Israel, từ đó rút ra các bài học kinh nghiệm mang tính định hướng cho mô hình quốc gia khởi nghiệp Việt Nam.

2.2. Nhiệm vụ nghiên cứu

- Tổng quan một số vấn đề lí luận và thực tiễn về khởi nghiệp và quốc gia khởi nghiệp.
- Phân tích các bài học về Israel như là một mô hình quốc gia khởi nghiệp tiên phong.
- Phân tích, đánh giá cơ hội và thách thức nhằm làm rõ định hướng quốc gia khởi nghiệp của Việt Nam.

2.3. Giới hạn nghiên cứu của đề tài

- Về nội dung: Đề tài tập trung nghiên cứu các khía cạnh nguồn tài nguyên và nhân lực khiến một quốc gia nhỏ bé nghèo nàn trở thành nền kinh tế hùng hậu trên thế giới.

- Về phạm vi: Đề tài nghiên cứu lãnh thổ trên phạm vi Israel và quốc gia Việt Nam. Sự nghiên cứu còn mở rộng trong phạm vi nhóm các quốc gia thành công trên con đường khởi nghiệp.

- Về thời gian: Tập trung nghiên cứu trong khoảng thời gian từ năm 1948 đối với Israel và Việt Nam từ năm 1910 tầm nhìn đến năm 2025.

3. Quan điểm và phương pháp nghiên cứu

3.1. Quan điểm

3.1.1. Quan điểm không gian - lãnh thổ

Việc nghiên cứu các hiện tượng địa lí lãnh thổ sẽ giúp lí giải được câu hỏi: “Tại sao lại thành công?” Khi nghiên cứu địa lí học nói chung và đi sâu vào nghiên cứu từng khía cạnh cụ thể ở mỗi quốc gia quan điểm lãnh thổ được coi là yếu tố quan trọng.

Vận dụng quan điểm trong nghiên cứu MHQGKN nhằm đánh giá tác động, cơ hội của việc vận dụng các nguồn lực tự nhiên và kinh tế - xã hội theo thời gian và không gian. Từ sự khác biệt về các điều kiện trong bài học thành công của các quốc gia cụ thể ở đây là Israel, chúng ta rút ra được các bài học kinh nghiệm trong phát triển đất nước.

3.1.2. Quan điểm tiếp cận hệ thống

Tính hệ thống thể trong sự đồng bộ trong hệ thống số liệu, tài liệu, đảm bảo tính hợp lí, logic của đề tài, được phân bổ theo cấu trúc ngang / dọc và theo các cơ chế vận hành, cũng tức là theo chiều thuận / nghịch (kích hoạt / phản hồi) các dòng chảy thông tin.

Theo quan điểm trên, Israel là một đơn vị độc lập, một hệ thống tự nhiên - kinh tế xã hội nằm trong hệ thống cấp cao hơn là các quốc gia khởi nghiệp thành công. Các ngành kinh tế theo cả nghĩa rộng và nghĩa hẹp chúng cũng tồn tại trong mối quan hệ trong toàn bộ hệ thống tự nhiên, kinh tế, xã hội, môi trường và con người; đất nước với thế giới bên ngoài, đặc biệt là trong môi trường địa kinh tế / địa chính trị vùng Trung Đông.